

בעזרת השם יתברך

וועד העירוב

519 - 2 עמודים

מכתב לבאר קושט
דברי אמת ע"ד
המציאה החדשה
שמצאו מהרב עזריאל
הערמאן ז"ל שכתב לו
המהרש"ם זצ"ל
שכאילו חוזר מהיתירו
ומבאר שאין שום
דמיון מזה לעירנו
בארא פארק יצ"ו

מבאר שאין לעירוב דעירנו בארא פארק יע"א שום דמיון לעירוב דנוא יארק של אז

באתי בשורות אלו לבאר קושט דברי אמת, ע"ד "המציאה החדשה" שמצאו קונטרס "מים רבים", מרב אחד בעיר נוא יארק הרב עזריאל לעמל הערמאן ז"ל, שנתוכח עם הרב יהושע סיגעל ז"ל ע"ד התירו של העירוב בנוא יארק בשנת תרס"ז עפ"י המכמת גדולי גאליציא ה"ה הגאונים המהרש"ם וההרי בשמים זצ"ל ועוד, ובקונטרס הנ"ל מתוכח הוא שם עם הגאונים הנ"ל, ושוב כתב לו הגאון המהרש"ם זצ"ל שתחזר מהיתר, כיון שקיבל מכתבים מרבנים שלא נמסר לו האמת, ושהרב סיגעל ז"ל אינו הרב הכולל של נוא יארק, אלו תוכן הדברים, ורצו להוכיח מזה דעת המהרש"ם נגד העירוב דעירנו פה.

והאמת שהרב יהושע סיגעל זצ"ל היה גאון גדול, והיה לו סמיכה מהגאון ר"י מקומנא זצ"ל ועוד, והיה באמת רב הכולל על כעשרים קהילות בנוא יארק, וחיבר ספר חשוב אוני יהושע, ועי"ש בהקדמת המו"ל שהאריך בתולדות המחבר, אלא שמבל רדיפות רבות מאינשי דלא מעלי מקהילות אחרות שנתקנאו בו כרגיל, וכודאי מתנגדו הם אמרו להגאון המהרש"ם זצ"ל שאין הוא הרב הכולל

קורא יקר: דע כי כל הוויכוח בין הרב סיגעל ז"ל והרב הערמאן ז"ל אין לו שום שייכות ודמיון לנידון דידן, ואינו נוגע לנו כלל וכלל כמו שנבאר:

ראשית בנוא יארק לא עשו שום תיקון עירובין וצורות הפתח כלל, רק התירו ההוצאה על סמך ג' מחיצות הים שנעשו בידי שמים, ומחיצת המסילת הברזל "טרען" שנבנה כעין צורות הפתח, למחיצה הרביעית.

וביאר הרב סיגעל ז"ל הגם דס"ל לכמה פוסקים דבמחיצות [הים] שנעשו בידי שמים, אתי רבים ומבטל מחיצות, מ"מ היינו דוקא בשם רבוא בוקעין בה כמשי"כ המג"א, לא כן בנוא יארק שאין ס' רבוא בוקעין בה.

וע"ז חולק עליו הרב הערמאן ז"ל שבנוא יארק יש ס' רבוא בוקעין בה, התושבים יחד עם הסוחרים הנכנסים אליה בכל יום, וביש ס' רבוא בוקעין בה הרי אתי רבים ומבטלי מחיצות שנעשו בידי שמים.

ועוד הוסיף לומר דגם אם נעשו המחיצות בידי אדם שאז לא אתי רבים ומבטלי מחיצות, מ"מ הלא יש במחיצות פירצות יותר מעשרה, הפוסלות את המחיצות, ופירצות האלו לא נתקנו כלל בצורות הפתח, לכן אסור להוציא שם, אלו תוכן דבריו.

הרי דהרב סיגעל ז"ל והרב הערמאן ז"ל, נחלקו על המציאות, אם יש ס' רבוא או ליכא ס' רבוא, ואם יש פירצות יותר מעשר או אין פירצות יותר מעשר.

ולכן כשהגיע מחלוקה זו מעבר לים הרחוקה, אל יד הרה"ג מבערזאן המהרש"ם זצ"ל, וראה שאין כאן מחלוקה בהלכה, אלא פשוט מחלוקת בהמציאות, והרי לא היה בידו לברר האמת מרחוק, לכן משך את ידו מלהגיד דעתו ולא אמר בה לא איסור ולא היתר.

ומעתה כל הקורא מכתבו של הגאון המהרש"ם זצ"ל, עין בעין יראה, שאין בדבריו חזרה כלל ממה שפסק בחשובותיו, אלא מאחר שחשש שלא מסרו לו המציאות האמיתית, שוב לא רצה להתערב, וחזר בו מהתירו, אבל אין כאן הוראה לאיסור כלל.

ולאור כל האמור יתבאר לן שאין לעירוב של בארא פארק יע"א שום שייכות לנידון עירוב של נוא יארק הנ"ל, הן בחלק המציאות והן בחלק ההלכה כדנבאר:

דהרי אין אנו דנין להתיר הטלטול ברחובות בארא פארק משום המחיצות גרידא, דהרי עשו עירוב בצורות הפתח מביב כל שכונתנו, ואין אנו סומכים על המחיצות רק כדי להתיר את החשש דה"ר דאורייתא.

ולכן מאחר שיש לנו ג' מחיצות גבוהות וחזקות שנעשו בידי אדם, ובמחיצות שנעשו בידי אדם דעת רוב הפוסקים דלא אתי רבים ומבטלי מחיצות, ויתר ע"כ הרי יש לנו גם "שם ד' מחיצות" כעין פסי ביראות,

אשר בזה לכו"ע לא אתי רבים ומבטלי מחיצות כמו שביאר בשאלת יעב"ץ סי' ז', ובפרט שגם מחיצה רביעית עומד מרובה על הפרוץ אית לן, ע"כ בודאי בניד"ד לא אתי רבים ומבטלי מחיצות והוי רה"י מה"ת.

והגם שיש במחיצות פירצות יותר מעשר, הפוסלות אותן, אשר מטעם זה אסר הרב הערמאן ז"ל, הרי פסול זה דפירצה יותר מעשר, הגם שאינו פוסל רק מדרבנן כדעת כמעט כל גדולי האחרונים והפוסקים, [ה"ה הקריית ספר למכ"מ ה"י שבת פט"ז ברעת הרמב"ם, והפמ"ג סי' שט"ג מש"ז סק"א, והמשנה ברורה סי' שס"ב בכ"ה"ל סעיף י', וש"ת מהר"י מסלוצק או"ח סי' י"א, והערוך השלחן סי' שס"ב סכ"ו, וש"ת אחיעזר ח"ד סי' ח', והחור"א אר"ח סי' ק"ו, וש"ת מהר"י שטייף, סי' ס"ח, וש"ת יען יוסף או"ח סי' קצ"ה, שר"ת אגרות משה ח"ח סי' כ"ח, וש"ת אור לציון, וס' אבן ישראל ח"ח סי' ל"ו, וכן נוסח דעת הקרן אורה רפ"ב דעירובין, ועוד כמה פוסקים], מ"מ פירצות אלו בודאי פסלו את העירוב של גוא יארק דאז, עכ"פ מדרבנן, מאחר שהם סמכו על המחיצות גרידא, ולא עשו שם שום תיקון צורות הפתח.

לא כן בניד"ד שיש לנו צורות הפתח סביב בארא פארק ואין אנו צריכין למחיצות דק כדי שלא יהא חשש רה"ר דאורייתא כנ"ל, הרי כל שיש ג' מחיצות עומד מרובה על הפרוץ, הגם שיש בהן פירצות עשרה, מ"מ הוי ליה מה"ת רשות היחיד, ושוב שפיר מועיל הצורות הפתח להתיר אפילו מדרבנן, ודוק.

והנה ע"כ כתבתי להבהיר לתמימי מוח שראו את השערוריה ונתבלבלו בלי להבין הדברים, לכן פרשתי לפניהם הדברים כשמלה להבינם שאין הנידונים שווין כלל.

ב

אמנם בר מן דין, לקושטא דמילתא יש לדעת כי אין להשוות כלל העירוב שרצו לעשות או בנוא יארק כמה רבנים, והביאו ממרחק לחמם, את דעת גדולי הדור מאירופה שלא ראו הדבר מקרוב, וכמובן שע"י נעשה אז השערוריה הנ"ל.

לא כן בעירוב דעירנו בארא פארק שהעירוב נעשה עפ"י הוראת והסכמת גדולי הדור שכאו לכאן לאחר המלחמה, וקבעו מסמרים בהלכה זו, ועפ"י יסודם והוראתם נעשה העירוב פה בארא פארק, כדנבאר: יסוד א'. דעתם דעת תורה דברוקלין אינו דה"ר דאורייתא כי אין שום רחוב שיהא ס' רבוא בוקעין בה, ודעתם דאין מצרפין הרחובות כולם יחד.

יסוד ב'. טעם נוסף דאין רחובותינו רה"ר דאורייתא, מאחר דאין הרחובות מפולשות משער לשער.

כן היה דעת גדולי הדור לפני מאה שנים כדמבואר בספריהם, וכן היה דעת גדולי הדור שלפנינו ה"ה כ"ק האדמו"ר מסאטמאר זצ"ל והגה"צ מהר"י שטייף זצ"ל והגה"צ מפאפא זצ"ל, וכל שאר הרבנים חברי התאחדות הרבנים, עם עוד כמה וכמה מגדולי הרבנים מיראי הוראה דאז, דאין ברקלין רה"ר דאורייתא.

ומשום כן היה דעתם דיש לערב את ברקלין בצורות הפתח גרידא, וכמו שעשו [ועושים] מעשה כמה וכמה גדולי וצדיקי הדור לערב את הרחובות כבארא פארק ובוויליאמסבורג לעת הצורך להם כידוע, [וגם הקימו עירוב בוויליאמסבורג, אלא שנתבטל ע"י אינשי דלא מעלי שקרעו את העירוב אז].

ועל סמך זה ועל דעתם וחוראתם של רבותינו גדולי הדור שלפנינו, על יסוד איתן זה, תקנו ועשו הרבנים הגדולים שליט"א רבני הקהילות, את העירוב דעירנו פה בארא פארק יע"א.

אלא דכדי שיהא העירוב מהודר ומובחר ולצאת ידי כל השיטות, אשר דעת כמה גדולים דיש לחוש לברוקלין משום רה"ר דאורייתא, לכן טרחו ועמלו לבדוק את המחיצות סביב הים והנהר, ותל"ת שמצאו כי סביב כל העיר ברקלין וקווינס מוקף בג' במחיצות ויותר, גבוהות וחזקות, אשר נבנו בידי אדם, ולא רק עומד מרובה על הפרוץ אלא 99% ויותר עומד, ופחות מ-1% פרוץ, ובאופן זה לכו"ע הו"ל רה"י מה"ת, והגם דאיכא כמה פירצות על זאת לכו"ע מועיל מה שתקנו בצורות הפתח שנעשו בהידור רב סביבות בארא פארק.

נכתב ע"י אחד הרבנים שליט"א